

GENT IN 1864

1 januari : De nieuwe gemeenteraad komt samen. Burgemeester blijft Charles de Kerchove; de schepenen zijn Auguste de Maere-Limnander, Armand De Leu, Auguste De Cock en Auguste Wagener.

Vandaag wordt het café des Arcades geopend; het gewelf van de grote zaal is door de kunstenaar Hendrik Dillens beschilderd met gevleugelde figuren, die de vier jaargetijden voorstellen.

Heden werd ook het bellen, dat het vertrek van de treinen aankondigt, weer ingevoerd. Ter dezer gelegenheid werd een serenade aan de gebededeken gebracht als dank voor zijn tussenkomst bij de minister voor het opnieuw invoeren van het vertreksignaal.

12 januari : De burgemeester schonk 300 fr. aan het Liefdadigheidsbureau en duizend soepkaarten aan de Zonder Naam. Er zijn weer brooduitdelingen : de maatschappij De Goede Tien gevestigd in de herberg Het Lindeken op de St.-Salvatorstraat deelt 500 broden uit. Op 17 februari zal deze vereniging nog eens duizend broden uitdelen. Ter gelegenheid van een groot maçonniek feest doet de Septentrion een buitengewone uitdeling van brood aan behoeftigen. Ook de Fonteinisten houden een brooduitdeling.

24 januari : In de zaal Parnassus wordt een meeting gehouden door het Vlaamsch Verbond onder het voorzitterschap van Obrie met aan het bureau Karel Van Acker, Speelman en Aelbroeck, advocaten en De Ridder. Er werd gehandeld over een aantal Vlaamse grieven, waaronder de verfransing van het onderwijs en het uitreiken van Franse prijsboeken. Ook in de katholieke onderwijsgestichten wordt het Vlaams verwaarloosd.

7 februari : Publieke verkoping van de kerkornamenten, meubels, het orgel en de schilderijen voortkomende van de godshuizen Poortakker en St.-Jacobs in het beluik van het St.-Katharinagodshuis op de Kraanlei.

In de opera wordt Bouchard d'Avesnes door Miry en Van Peene opgevoerd. In zijn Vastenbrief behandelt bisschop Delebecque de nieuwe secte, vrijdenkers genaamd, alsook het congres gehouden te Gent in september laatstleden.

Zondag 21 februari : In de zaal Parnassus wordt een meeting gehouden door de liberale afdeling van het Vlaamsch Verbond. Aan het bureau : Karel Vervier, voorzitter, Ecrevisse, vrederechter te Eeklo, De Geyter, letterkundige te Antwerpen, Boone, dagbladschrijver, Gondry, Drieghe en J. Vuylsteke, advocaten. Vuylsteke behandelde

de verfransing van het onderwijs. "Uitsluitend Frans onderwijs maakt de gemeenschap tussen de geleerden en het volk onmogelijk" is de stelling van J. Vuylsteke. Bilen, voorzitter van de spinners, sprak in eigen naam en verklaarde door niemand gezonden te zijn. Een stem in de zaal riep "Door de krochtmannen" (bedoeld wordt het Vincentiusgenootschap). Bilen verklaarde, dat noch de liberalen noch de katholieken iets voor de volkstaal en de werkman hebben gedaan. Volgens Bilen is het de plicht van elke Vlaming zich aan geen partij te hechten; de werkman mag geen partij hebben. In de zaal werd nu geroepen: "Neen, hij moet zijn geweten verkopen voor een plaats van pijkenheer". Hierop antwoordde Boone, dat hij een gevoel van spijt had een werkman te horen verklaren, dat hij er geen belang bij heeft liberaal of katholiek te zijn. Ook Emiel Moyson verklaarde het niet eens te zijn met Bilen. De werkman moet even gelijk elke andere burger van alle mogelijke politieke rechten genieten. Verder verklaarde E. Moyson: "Ik ben een rechtzinnig liberaal en zal de klerikalen met al de kracht van mijn ziel op het gebied van de godsdienst en de hervormingen bevechten, maar laat ons de katholieken niet verstoten, die de eisen der Vlamingen rechtzinnig wil ondersteunen" (De Stad Gend).

22 februari : In het Van Crombrugghe-genootschap houdt Ecrevisse een lezing over het onderwerp "De maatschappelijke verbetering in de toestand der lagere volksklassen".

19 februari : Heden overleed te Gent Hippoliet van Peene. De schrijver van "De Vlaamsche Leeuw" werd begraven op zondag 23 februari. Aan het graf werden veertien redevoeringen uitgesproken. H. van Peene ligt begraven op het kerkhof van de Heuvelpoort. (Biografie : zie Ghendtsche Tydinghen, 1976 blz. 263).

22 februari : Neyt vraagt de aandacht van de gemeenteraad voor de slechte toestand van de bewoonde kelders. Burggraave vraagt de herziening van het reglement op de beluiken. Dit reglement laat nog het bouwen van woningen toe, die slechts 12 m² groot zijn. "Het is aan de slechte staat van de woningen, dat men zo veel ziekten van kinderen moet toeschrijven, die men voor ongeneesbaar aanziet, maar enkel het gevolg zijn van gebrek aan lucht en licht".

7 maart : Ter gelegenheid van de foor zal er elke zondag een trein uit Eeklo naar Gent rijden. Vertrek uit Eeklo om 16 uur; terugkeer om 23u30 na het einde van de voorstelling in het circus.

10 maart : Prof. Dr. Burggraave, lid van de gemeenteraad, publiceert het boek "Amélioration de la vie domestique de la classe ouvrière" met een plaat van een ontwerp van een werkmansbeluik. Einde august-

Portret - Keizer Maximiliaan

S. M. L'Impératrice Charlotte.
Portret - Keizerin Charlotte

tus zal Burggraave nog een werk publiceren "A la mer ou Conseils pour la santé". Voor de rijke burgerij kwam een verblijf aan zee en het nemen van een bad in zee stilaan in gebruik.

16 maart : Senator 't Kint-de Naeyer heeft het kasteel van Ooidonk aangekocht.

21 maart : Le Bien Public bepaalt zijn standpunt tegenover de grondwet. "Nous disons : En Belgique toutes les cultes sont libres et nous admettons en Belgique la liberté des dissidents comme condition de la nôtre; mais nous disons aussi : Il n'est pas vrai que l'autorité civile soit par essence incompétente pour empêcher la propagation d'un culte faux. Nous disons : En Belgique existe le fait constitutionnel de la séparation de l'Eglise et de l'Etat; nous l'acceptons avec toutes ses conséquences, mais nous disons aussi : l'Etat est en principe, l'auxiliaire prédestiné de l'Eglise, il est selon la parole de St.-Paul, le ministère de Dieu pour le bien".

Op 27 maart zal in een artikel "A nos lecteurs" Le Bien Public de betekenis van het nieuw motto "Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat", dat geplaatst wordt onder de titel, meedelen.

26 maart : De hovekens werden op Goede Vrijdag druk bezocht; een grote menigte woonde in de St.-Baafskathedraal de voetwassing bij. Langs de Reep werden dertig kaarspopulieren geplant.

De aanvaarding door het Weldadigheidsbureau van een gift van 200 000 fr. bij testament geschonken door prof. M. P. De Ryckere wordt door de gemeenteraad goedgekeurd. De gemeenteraad keurt ook het voorstel van het bestuur van de Burgerlijke Godshuizen goed, waarbij de beide weeshuizen Blauwe Meisjes in de Onderstraat en Rode Lijvekens zullen verenigd worden en onder een wereldlijk bestuur zullen geplaatst worden. Op 12 maart was in De Beurzencourant een protest verschenen, geschreven door kanunnik F. Bracq, geestelijk directeur van de Zusters van de Visitatie. De laïcisering van de weeshuizen zal een felle polemiek uitlokken tussen de katholieke en liberale kranten. De Zusters van de Visitatie verlieten de Blauwe Meisjes in de Onderstraat op 24 december 1864; de Zusters Maricolen hadden de Rode Lijvekens verlaten op 1 december 1864. De broeders van Liefde verlieten het Kuldershuis op 1 oktober 1864. De kloosterlingen ontvingen een pensioen in verhouding met het aantal dienstjaren. Aan de beide weeshuizen werd een school opgericht, waar ook gewone kinderen werden toegelaten en waardoor de wezen meer in contact kwamen met het gewone leven, wat bevorderlijk was voor hun ontwikkeling.

Het opblazen van de Tolhuisbrug te Gent op 20 mei 1864.

Er zullen soldaten voor Mexico worden aangeworven. De krant De Stad Gent keurt dit af. "Waarom moeten de Belgen medewerken om de Mexicanen, die hun nooit het minste kwaad gedaan hebben, in toom te houden ? Indien er in Mexico in zijn nieuw keizerrijk geen duizend personen zijn, waarop aartshertog Maximiliaan kan rekenen, waarom gaat hij dan over dit land regeren ?"

Hierbij toch wat commentaar. Sedert de verovering van Mexico door Cortez was dit land een Spaanse kolonie. Een eerste opstand brak los in 1810 onder de leiding van de priester Miguel Hidalgo. De volgende periode (1821-1857) was een periode van voortdurende burgeroorlogen en staatsgrepen (niet minder dan 250). Terwijl moest ook een groot grondgebied (Texas, Nieuw-Mexico, Californië) worden afgestaan aan de U.S.A. Santa Ana had zich in 1853 tot dictator uitgeroepen, maar werd in 1855 door een opstand verdreven. De liberalen met Juarez voerden nu een anti-clericale politiek. De conservatieven kwamen nu in opstand in 1858 en vestigden een tegenregering in Mexico-stad, terwijl Juarez zich terugtrok. Hij behaalde de overwinning in 1861, maar de staat was bankroet en kon de talrijke leningen in het buitenland niet terugbetalen. Toen besloten Engeland, Frankrijk en Spanje tot een interventie, maar alras trokken zich Engeland en Spanje terug. Keizer Napoleon III wilde in Mexico een protectoraat vestigen. De Fransen poogden Mexico te bezetten en trokken op 7 juni 1863 de hoofdstad binnen. Een voorlopige regering van conservatieven werd aangesteld, die op raad van Napoleon III de monarchie uitriepen en de keizerskroon aanboden aan Maximiliaan op 3 oktober 1863 op het kasteel Miramar. Na een massa moeilijkheden aanvaardt Maximiliaan de keizerskroon op 9 april 1864.

Op 14 april 1864 reizen Maximiliaan en Charlotte af naar het verre Mexico na nog een bezoek aan de Paus te Rome. Op 29 mei landt het nu keizerlijk echtpaar te Vera-Cruz. Dan begint de moeilijke reis - slechts enkele km. spoorweg, daarna de lange weg per koets - naar Mexico-stad, waar ze zullen aankomen op 12 juni.

Maximiliaan was geboren te Wenen in 1832 en huwde met de Belgische prinses Charlotte in 1857. Hij was de broeder van keizer Frans-Jozef van Oostenrijk.

Het expeditiekorps bestond uit vrijwilligers en was geen Belgische expeditie. De officieren en onderofficieren van het Belgisch leger, die het expeditiekorps wilden vervoegen, konden van het departement van oorlog een jaar verlof zonder wedde bekomen. Indien ze na een jaar terugkeerden, behielden ze hun graad; indien ze later terugkeerden, verloren ze in België al hun militaire rechten. Er zullen zich 2096 vrij-

Mavre, den 14 july.

Katoen. - De totale verkoop van gister beliep tot 3800 balen. Heden is de markt zeer kalm, en met moeite noteerde men 500 balen, gedaan tot 3 ure, aen min gehoude pryzen: 50 balen Madras leverbaer op september aen fr. 263, en 100 dito op october aen fr. 267.50.

Berlyn, den 14 july.

Rogge: Voorjaar 36 1/2, Sept.-Oct. 37 3/4. - Raepotte: op July 13 1/8, Sept.-Oct. 13 1/3. - Spiritus, per plaets 15 1/2, Voorjaar 15 1/8, Sept.-Oct. 15 5/8 betaeld.

Londen, den 14 july.

Roet: Oude 40 s 3 d., nieuwe 40 s. 3 d., loopende maend 40 s. 3 d.; september 40 s. 9 d.; December 43 s. 3 d.

Liverpool, den 15 july.

Katoen: 10,000 balen zyn heden verkocht, vaste markt.

AENKONDIGINGEN.

Yzeren wegen van Gent-Brugge, langs Eecloo, en van Blankenberge.

REIS NAER DE ZEE

AEN VERMINDERDE PRYZEN (50 %)

voor al de statiën;

AL DE ZON- EN FEESTDAGEN
TOT 25 SEPTEMBER.

VERTREK.	AENKOMST.
Van Gent 6 u. 50 's m.	Te Blankenberge 8 u. 50
Id. 9 u. 05 »	Id. 11 u. 22
TERUGKEER	AENKOMST
Van Blankenberge 5 u. 55 's av.	te Gent 8 u. 20
Id. 7 u. 30 »	Id. 9 u. 30

Korrespondentie te Brugge met de treinen van Oostende.

PRYZEN DER PLAETSSEN VOOR GAEN EN KEEREN :

	1 ^e kl.	2 ^e kl.	3 ^e kl.
Naer Brugge	fr. 3-50	fr. 2-70	fr. 1-80
Naer Blankenberge	» 4-70	» 3-60	» 2-40

Eevenredige vermindering voor de tusschen-statiën.

Hotel den Hert,

MET

Estaminet, voorzien van 2 Billards,

KAMMER- EN KONINGSTRAET, 15, TE GENT.

JAN HEYE laet het geëerd publiek en de reizigers weten, dat er in zyn groot Etablissement te bekomen is, *good logement*. Hy heeft ook stalling voor Paerden. Dagelyks, om 1 uer, is er eene goede *Table d'Hôte*. Hy beveelt zich ook voor byzondere eetmalen aen, en maekt akkoord voor Bruiloffs-Tafels.

Insgelyks beveelt hy zich aen voor het uitleveren van byzondere Bieren, per vat en per flesch, als Dubbele Uitzet, Kavisse, Leuvensch, Peeterman, Beijersch, Faro, Lambick, Audenaersch, Diersersch en engelsche Pale-Ale.

Men verzeekert getrouwe bediening en zeer gematigde pryzen. [3063]

MEN VRAEGT :

Drukkers-gezellen voor de Pers en de kas. Zich te bevragen ter drukkerij J. Edom, Lieve-vrouwstraet, N° 335, te St-Nikolaes. [3078]

NAEL-MACHIENEN.

LAETSTE VERBETERING,

LAETSTE VERBETERING,

VAN DE AMERIKAENSCHÉ KOMPANIE

GROVER en BAKER,

VAN BOSTON,

Bevoorregte leveraers der Vorstelyke Hoven en der voornaemste Gestichten en Kloosters.

DEPOT TE GENT,

BY

FRANS MEES,

Koophandelplaets, 10, Rekolettenbrug,

Byzonderlyk dienstig voor: *linnenmaesters, kleermakers, schoenmakers, klakkenmakers, corseelmaeksters, kleermaksters, behangers*, enz.

Werkende zonder gedruisch, 1200 tot 1500 punten per minuut makende; en 47 pryzen hebbende behaald in de 23 tentoonstellingen welke in 1863 in de Vereenigde Staten hebben plaets gehad.

Stelsel met schietspoel of met geknoopte punten, om op te plooijen, te fronsen, te borduren, op twee manieren op te leggen en vast te maken, te zoomen en te boorden zonder te driegen.

Salon- en pracht-machienen met familiewapens.

Het stelsel voor GROVER en BAKER is het beste van al degenen, die in den handel en nyverheid zyn tot heden. — Het is ook het eenvoudigste en gemakkelykst om te leeren.

Fabriekprys. — Kostelooze herstellingen. — Onderhoud by aenneming. — Gemak van betaling. (2982)

Winst op de

5-FRANKSTUKKEN.

Ten kantoore van August Daele, Goevernementstraet, 23, te Gent, wordt er eene **PREMIE** gegeven van :

4 % op die van Napoleon I en Lodewyk XVIII;

En 1 % op die der 1ste Republiek en Karel X.

willigers, 63 officieren en 15 cantinières laten aanwerven, waarvan een 200 vreemdelingen (Duitsers en Fransen)

Bij de vrijwilligers waren 91 Gentenaars en een cantinière (de vrouw van een vrijwilliger) : het waren zeven officieren, twintig militairen, dertig werklieden, vier bedienden, een student en negen en twintig met een onbekend beroep.

In de loop van de expeditie zullen drie Gentenaars - de officier Tydgadt Constant en twee soldaten sneuvelen, terwijl nog acht Gentse vrijwilligers in Mexico zullen sterven aan ziekten.

Op 27 juni lezen we : "De kazerne op het Jezuïetenplein zal tegen 20 juli in gereedheid zijn voor de vrijwilligers van de lijfwacht van prinses Charlotte."

De opleiding van de vrijwilligers gebeurde te Oudenaarde. Op 27 juli schrijft de Gazette van Gent : "Men heeft op bevel van de minister van oorlog Chazal uit het arsenaal van de citadel te Gent 2000 geweren gehaald, bestemd voor de soldaten van Mexico. Men heeft duizend geweren gezonden naar Oudenaarde voor het krijgsonderricht. De overige duizend geweren zullen per schip naar Mexico worden gezonden." Na een troepenschouw op de Grote Markt te Oudenaarde vertrok een eerste detachement 604 man sterk op 14 oktober per trein naar Saint-Nazaire, waar werd ingescheept voor Mexico. Een tweede groep van 400 man zal vertrekken op 14 november, een derde groep van 362 man onder het bevel van de Gentenaar majoor Tydgadt vertrok op 14 december. Een laatste groep van 190 man zal vertrekken op 24 januari 1965.

3 april : Op zondag 3 april zal er een concert gegeven worden in de patronage van de H. Joannes-Baptiste ten voordele van twee leerlingen van de patronage om ze van de legerdienst vrij te kopen.

5 april : Te Gent overleed architect Louis Roelandt. (biografie : zie Ghendtsche Tydinghen 1977 blz. 170).

9 april : Te Londen wordt een zeer winstgevende handel gedreven in kanarievogels. Te Gent, waar een bijzondere markt voor die vogels bestaat, hebben zondag Engelsen ongeveer een 1300 kanarievogels gekocht. Volgens hun zeggen zullen ze er veel geld aan verdienen.

10 april : Openbare verkoping van een koorn-windmolen, Brugse steenweg, rechtover de Hulstenboom.

Koop 1 : een windmolen genaamd Macharius met alle liggende, staande, roerende en draaiende werken

Koop 2 : de gebouwen, woning en stallen

Koop 3 : een partij zaailand.

13 april : Le nouvel Empire du Mexique. "Nous déclarons que sa résolution nous semble pleine de grandeur et d'audace". (Le Bien Public)

17 april : Door de heer De Krijger werd een turnmaatschappij opgericht.

22 april : De Engelse vogelkopers zijn naar Gent teruggekeerd. Daar het aanbod onvoldoende was, trokken sommige Engelsen naar Antwerpen en Luik om kanarievogels te kopen.

24 april : Uit een artikel van De Stad Gent vernemen we, dat het Sint-Vincentiusgenootschap enkele vergaderlokalen heeft : op Klein Turkije, aan het Spanjaardkasteel, in het Engelandgat, in Sint-Baafs en in de "soldatenkrocht" op Sint-Pieters.

Een tweetal voorbeelden van de Gentse taal uit de jaren 1860. "Borstelmakers, die maar in hunne kop moeten krabbelen om zwijntjeshaar te vinden." "Hij is een pezewever, een hesepekker, hij zou durven de graantjes zout tellen, die zijn vrouw in de petaters doet".

25 april : In het Sint-Jórishof werd de verzameling van wijlen graaf de Renesse, oud-ondervoorzitter van de senaat, geveild. De eerste dag heeft de veiling 17000 fr. opgebracht.

26 april : Heden verscheen het K.B., waarbij een concessie wordt verleend voor de aanleg van de spoorweg Gent-Zelzate-Terneuzen.

30 april : Op het Artevelde plein werden 33 paarden van het regiment lansiers, die ongeschikt waren voor de dienst, verkocht.

7 mei : De gemeenteraad keurt het bestek voor het bouwen van de kerk St.-Jan Baptiste goed. Er zal een magazijn voor petroleum worden opgericht. Drake had zijn put te Titusville in de U.S.A. gegraven in 1859. Aanvankelijk zal petroleum enkel gebruikt worden voor de verlichting, wat later ook als verwarming om op te koken (petroleumvuur). Gasfornuizen kwamen pas rond 1910 in gebruik. Tot ongeveer 1930 zal in de volkswijken de rode petroleumkar rond rijden.

14 mei : De oude Tolhuisbrug bestaat niet meer. Men heeft het bouwwerk opgeblazen om de verbinding tussen het nieuw gegraven Verbindingskanaal met het dok te verwezenlijken. Van deze gebeurtenis maakte De Laetre een reeks foto's. Bij de afbraak van de Tolhuisbrug vond men een aantal grafzerken, die afkomstig waren van de St.-Veerlekerk. De zerken werden onderzocht door baron Jules de Saint-Genois en door Ferd. Vanderhaeghen.

20 mei : Op vrijdag 20 mei hebben 90 wevers van een fabriek hun werk laten staan. Deze werklieden brachten in, dat zij te voren maar op een getouw moesten werken aan 50 m. per stuk, terwijl men hen

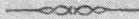
WEVERS VAN GENT.

Op Maendag aenstaende, den 5 September, zal er, in het Lokael der **Wevers Maetschappy**, in de Estaminet *S^t. Jakobs*, Kleine Botermerkt alhier, eene buitengewoone vergadering gehouden worden, om 6 1/2 uren 's avonds, alwaer men over de duerbaerste belangen van den werkman zal handelen.

DAGORDE :

- 1° Verhandeling over den arbeidsloon.
- 2° Vermindering der werkuren.
- 3° Het regt van den werkman.
- 4° Algemeen stemregt.

Gent, den 4de September 1864.

W. B. Geen andere personen dan *Wevers* zullen toegelaten worden de vergadering by te wonen.

HEEREN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS.

De wet op de werkregters-raaden heeft in hare toepassing tot menige knecht aanleiding gegeven. Wij roepen dus uwe aandacht op de noodzakelijkheid, eenige harer gebrekkigste bepalingen te wijzigen.

Zijn volgens die wet alleen kiezers van regtswege; onder de heeren nijvernaars, de zoogenaamde *notabelen*; onder de werklieden de *gedecoreerden* alsmede degenen die zekere som in de spaar- of pensioenkas gestort hebben. Het Bestuur duidt de overige kiezers aan.

De kiezers alleen zijn kiesbaar.

Een klein tal hazen en werklieden is dus stemgerechtigd en benoembaar. De groote hoop wordt willekeurig uitgesloten.

Het Bestuur bepaalt bovendien even willekeurig, hoeveel raadsleden uit het eene of het andere ambacht moeten genomen worden.

De greffier is bijna alleen heerscher; de vonnissen worden in de vlaamsche gewesten dikwijls in eene taal opgesteld, die menige regters niet verstaat; de kiezing zoo wel als de zitting van den raad heeft meermaals op een, voor den werker, ongeschikt uur plaats.

Wij verlangen dus onder anderen:

Algemeen stemregt en algemeene kiesbaarheid;

Wederzijds regt tusschen hazen en werklieden;

Natuurlijke rangschikking der ambachten, en benoeming, door iedere reeks van ambachten, van een getal werkregters, aan het getal harer leden geevenredigd;

De kiezingen op den Zondag; de zitting van den Raad op een uur, waarop de werker, volgens plaatselijk gebruik, vrij is;

Het opstel der vonnissen in de volkstaal.

Aanvaardt, Heeren Volksvertegenwoordigers, de verzekering onzer verblijdige hoogachting.

NAMES

BEHRJE

nu met een vermeerdering van slechts 50 centimes op twee getouwen wil doen werken en aan 100 m. per stuk. Verscheidene wevers, waarvan enige hun werkboek hebben gevraagd, hebben een klacht ingediend en zich tot de goedemannenraad (= werkrechtensraad) gewend. De goedemannenraad heeft beslist, dat de 90 wevers hun verbintenis moeten vervullen op één getouw en aan dezelfde prijs als vroeger. De wevers hebben hun werk hernomen. (Gazette van Gent 22.5.1864). Sinds de staking in de Grasfabriek in 1861 waren er geen stakingen, dit als gevolg van de crisis in de katoennijverheid. In juli zullen bij de firma De Leener (Ketelplein 9) 74 wevers een dag staken.

21 mei : Te Laken wordt prinses Stephanie geboren. In 1881 huwde ze met Rudolf, kroonprins van Oostenrijk. Na de dood van Rudolf huwde ze in 1900 met Elemir, graaf van Lenyay. Prinses Stephanie overleed in Hongarije op 23 augustus 1945.

6 juni : In L'Union wordt aan de leden, die "den roem van nijverheid en kunst hebben gehandhaafd op tentoonstellingen" een banket aangeboden. Van Duyn, voorzitter van L'Union, huldigde de leden, Verbessers bracht hulde aan de liberale regering en aan minister Van der Stichelen. Ook burgemeester Ch. de Kerchove, volksvertegenwoordiger Jacquemyns en A. Verhaege, voorzitter van de Nijverheidskring waren aanwezig. De politieke richting van L'Union is dus duidelijk. Er werden ook liederen gezongen.

Wie kent er niet dien bloemenhof ?
Die stad van Flora geheeten ?
De heele wereld spreekt haar lof,
Dat is alom geweten.
De bloemen uit elk deel der aard
Versieren er elks woning.
Zijn er de hoverniers vermaard,
VERSCHAFFELT is hun koning.

10 juni : Bij K.B. wordt aan Karel Verbouwen de toelating verleend een boot te houden op de Leie recht over Akkergermerk om: als overzetboot te dienen om de werklieden en voorwerpen, nodig voor de blekerij van wed. Story over te zetten.

3 juli : In de zaal Parnassus werd een meeting gehouden. Voor een twee honderd aanwezigen verdedigde advocaat Paul Janson van Brussel (1840-1913) er het algemeen stemrecht.

4 juli : Aan het verslag van de gemeenteraad ontlenen we : "Tant qu'existait la branche de la Lys qui passe derrière les tours du Rabot et servait de communication entre le canal de Bruges et celui du Sas,

la navigation sur la Lieve était peu importante, le passage par le pont du péage (Tolhuisbrug) presque nul. Aujourd'hui que le bras de rivière dont nous parlons est à la veille d'être comblé la Lieve qui sort de la Lys au pont aux Herbes va devenir une grande artère, la ligne la plus courte de l'intérieur du bassin de Gand, de l'Escaut comme de la Lys, au canal de Terneuzen. Tous les ponts de la Lieve sont mobiles, la profondeur du lit peut être réglée sur les besoins de la navigation." De gemeenteraad besluit de Tolhuisbrug te herbouwen.

8 juli : De Gazette van Gent vindt het niet behoorlijk, dat op het grasperk voor het Justitiepaleis linnen wordt te bleken gelegd.

18 juli : Te Gent wordt een nieuwe maatschappij, de vlasspinnerij De Lieve, opgericht met een kapitaal van vier miljoen. De fabriek zal gebouwd worden aan de Terneuse vaart bij de Muidepoort.

9 juli : Men vraagt 25 goede Vlaamse mekaniekers voor de firma Rousel te Roubaix. Het loon bedraagt gemiddeld 18 fr. per week.

21 juli : De gemeenteraad besluit de Liefdadigheidswerkplaats te sluiten. Een woordje commentaar.

In 1816 was door de vele regens de oogst volledig mislukt. Gevolg : schaarste en hoge prijzen voor brood en aardappelen. Op een bevolking van 61 000 inwoners moest een derde worden geholpen. Uit het "Rapport général fait à M. le Maire de Gand par les commissaires chargés des secours extraordinaires aux indigents de cette ville depuis le commencement du mois de décembre jusqu'au 2 août 1817" vernemen we, dat wekelijks 5600 tot 6000 broden werden uitgedeeld, alsook 6000 stenen aardappelen (op 17 mei 1817 was de voorraad uitgeput), steenkool voor de families, die over een fornuis beschikten en bussels hout voor de gezinnen, die enkel een open haard hadden, plus maandelijks 9600 fr. in geld. In totaal werd in acht maand voor 144 217,57 fr. verdeeld. In 1817 stelde P. J. De Smedt "membre du conseil et secrétaire du bureau de bienfaisance" een "Mémoire sur la suppression de la mendicité en la ville de Gand" op. (B.R.U.G. : A 43 537) Volgens de auteur zijn drie instellingen nodig om de bedelarij te bestrijden : strafinrichtingen voor de bedelaars, die bekwaam zijn tot werken, werkplaatsen voor de bedelaars, die gebrekkig zijn maar toch nog wat kunnen werken en gestichten voor de bejaarden en bedelaars, die niet in staat zijn te werken. De motivering van P. De Smedt is wel interessant. Vergeten we hierbij niet, dat de tekst geschreven werd in 1817.

"L'érection du second établissement souffrirait plus de difficultés. Il s'agit d'un atelier de travail, où tout individu indis-

tinctement mâle ou femelle, enfant âgé de huit ans ou adulte, né dans la ville de Gand ou y ayant acquis un domicile légal, sans occupation, trouverait de l'emploi et des ressources d'après ses mérites et capacité.

Ainsi que nous l'avons dit, tout homme qui ne possède rien au monde et à qui l'on défend de mendier, a droit de demander à vivre en travaillant : la société qui dans ce cas lui refuse du travail, devient complice des excès auxquels cet homme peut se livrer par le besoin.

Il faut donc, pour extirper radicalement la fainéantisie, établir un atelier de travail, afin de donner de l'occupation à ceux qui en manquent ailleurs. Il faut qu'en arrachant l'homme à l'oisiveté, on le dérobe à la misère.

C'est alors qu'on pourra considérer la mendicité comme un crime, et qu'il sera permis d'y attacher des peines afflictives : mais il faut que la défense soit générale et sans exception, car en la punissant par la prison etc. dans les mendiants valides, on ôte l'idée du crime en permettant de mendier aux vieillards, aux infirmes et aux personnes surchargées d'enfants.

Un atelier de bienfaisance est donc un premier besoin, qui mène directement au but salutaire qu'on a en vue.

A cette fin, il faut d'abord s'assurer d'un local assez vaste pour contenir 1500 à 2000 personnes, et propre d'ailleurs à y exercer la filature, la tissanderie, la teinture et autres métiers quelconques."

In 1817 werd een Liefdadigheidswerkplaats opgericht in de oude lokalen van het Rijke Gasthuis. Het beginkapitaal kwam van vrijwillige giften en van een jaarlijkse toelage van het stadsbestuur. De voornaamste activiteit was spinnen en weven van vlas. Er werd ook een wollen weefsel gemaakt bestemd voor het maken van klederen voor behoeftigen en vondelingen. Zeventig tot honderd kantwerksters werden tewerkgesteld. Verder waren er nog kleermakers, schoenmakers en naaiers, die kledingstukken maakten voor het Liefdadigheidsbureau en het Bestuur der Burgerlijke Godshuizen. Timmerlieden werkten voor het kazernement van het leger en de Burgerlijke Godshuizen. Personen, die voor elke arbeid ongeschikt waren, werden belast met het reinigen van de straten. 's Winters werd soep bereid, die aan de behoeftigen werd uitgedeeld. De bevolking van de werkplaats daalde langzaam van 1074 in 1818 tot 644 in 1829. Door de crisis van 1830 gevolg van de Belgische omwenteling steeg het aantal tewerkgestelden tot ongeveer 800 in de jaren 1830 en 1831; daarna daalde de bevolking opnieuw

Werktuigkundigen en alle werklieden van Gent.

BROEDERS,

Het lang gewachte vonnis is eindelyk, Vrydag laetst, uitgesproken geworden. Wy, werklieden, hebben verloren by de *Prud'hommes*, doch met toelating, naer het schynt, ons in *appel* te voorzien.

Nu, broeders! wy allen bedanken u hartelyk voor de reeds ontvangen onderstand, en wy verhopē, dat gy, het reeds zoo schoon liefdadig werk, niet zult laten onderblyven en ons nog eenige gelden zult laten geworden.

Het getal onzer werklieden, zonder bezigheid, is op dit oogenblik zeer klein, doch tot voortzetting van ons regt, behoeven wy geld, en gy allen, die ons aendringt om vooruit te gaen, verzoeken wy vriendelyk ons niet in den strik te laten.

Gelief dus uwe penningen te komen brengen, in den Estaminet, *de Witte Maur*, op de Beestenmarkt, zondag toekomende 27 november 1864.

Ontvang den dank der geweene werklieden van

M. LESLIE EN C^o.

Op maendag aenstaende, 28 november 1864, *Werkmans-Meeting*, in de *Zael den Polka*, om 7 uer 's avonds, uitsluitelyk voor de belangen, van het Gentsche werkvolk.

Men zal overgaen, tot voortzetting ener vereeniging, van Werktuigmakers, die zich gevormd heeft, om het lot dezer werklieden te verbeteren.

Ieder zal vry zyn het woord te voeren, op voorwaerde zich aen het bureel aengegeven te hebben.

met een sterke daling in 1845. Tijdens de crisisjaren 1846-1850 stellen we geen stijging van de tewerkgestelden vast. In 1853 werd de Liefdadigheidswerkplaats overgebracht naar het gewezen Sint-Agneteklooster.

25 Juli : Uit een bericht van de Beurzencourant blijkt, dat er een houten brug ligt over de Oude Schelde in de Rijke Klarenstraat voor de verbinding met de Frère-Orbanlaan.

1 augustus : Door de Grondwettelijke behoudende Vereniging wordt een kiesvergadering gehouden in de St.-Jozefkring onder het voorzitterschap van Della Faille.

Tijdens de kiesstrijd verschenen enkele kiesblaadjes; slechts een tweetal werden bewaard. "De Vrede, weekblad voor stille mensen" verscheen op 24.7 en op 5.8, werd gedrukt bij B. Gilliet en richtte zich voornamelijk tot de plattelandkiezers, die aangezet werden liberaal te stemmen. (B.R.U.G. : J 1452). Het ander kiesblaadje noemde zich "De Waerheid voor Volk, Tael en Vaderland" en had een katholieke strekking. (bewaard in het Mundaneum te Brussel). Het werd gedrukt bij S. Leliaert in de Koningstraat te Gent. Deze drukker zullen we op het einde van dit artikel nog eens ontmoeten, waardoor we de vermoedelijke uitgever waarschijnlijk kennen.

11 Augustus. Na een reeks politieke moeilijkheden werd in juli 1864 de Kamer van Volksvertegenwoordigers ontbonden en hadden in gans het land verkiezingen plaats.

	Gent	Overige gemeenten	Totaal arrondissement
Aantal kiesgerechtigden	3 501	3 497	6 998
Aantal kiezers	3 297	3 191	6 488
% kiezers	94,1 %	91,2 %	92,5 %

Ontwerp van de aanleg van de ringspoorweg.

Op de kaart bemerkt men het ontwerp voor de aanleg van vier stations : Merelbeke, Brusselsesteenweg (later Gentbrugge-Arsenaal), goederenstations Dampoort en Rabot, alsook de aan te leggen spoorbanen.

Verder kan men vaststellen : de omgeving van de citadel, van de Heuvelpoort, de Heernis en gronden ten noorden van het Rabot zijn nog onbebouwd. De Smetstraat is nog niet aangelegd, wel ziet men er het kerkhof. Men ziet nog op het plan : het Guislaingesticht, de gevangenis op de Coupure en het Casino, de Dierentuin, de spoorwegverbinding station-stapelhuis, enkele windmolens (Meulestede en drie ten zuiden van de spoorlijn Land van Waas), de kerkhoven van de Dampoort aan de Dendermondsesteenweg en van de Heuvelpoort (ten zuiden van de spoorlijn naar Kortrijk, spoorlijn, die na de aanleg van het Sint-Pietersstation naar het westen van het station zal verlegd worden; op de oude spoorlijn zal de De Pintelaan worden aangelegd).

Twee lijsten stonden tegenover elkaar.

<i>Liberalen</i>		<i>Katholieken</i>	
Vandenpeereboom A.	3 249	Coppens-Bové	3 214
Vanderstichelen J.	3 247	De Baets P.	3 252
Jacquemyns	3 254	Kervyn de Volkaersbeke	3 222
de Kerchove	3 243	De la Faille	3 200
De Maere	3 200	Drubbel	3 223
Lippens A.	3 218	Van Biervliet	3 204
De Bast C.	3 221	Velleman-Kesteloot	3 191

Vijf kandidaten behaalden de meerderheid : vier liberalen Vandenpeereboom, Vanderstichelen, Jacquemyns en de Kerchove en een katholiek : De Baets. Voor de overige twee zetels kwam er een ballotage stemming.

Liberalen : De Bast C.	3 211	stemmen
Lippens A.	3 209	”
Katholieken : Drubbel	303	”
Kervyn	219	”

Aan de ballotage-stemming namen practisch geen katholieke kiezers deel. Het Comité de l'association conservatrice had de volgende mededeling verspreid : “Le comité central croit que l'abstention est le seul parti à suivre dans la situation qui nous est faite”. In vergelijking met de verkiezing en van 11.6.1861 en de individuele verkiezing van 9.6.1863 verloren de katholieken in het arrondissement Gent twee zetels (Coppens-Bové en Kervyn).

We stellen vast, dat er slechts een gering verschil is tussen het aantal stemmen behaald door de liberalen en de katholieken. Toch moeten we de getallen nader ontleden.

	Gent	Overige gem.	Totaal arrond.
Vandenpeereboom (lib.)	2 098	1 151	3 249
	63,3 %	36 %	
De Baets (kath.)	1 211	2 041	3 252
	36,6 %	63,9 %	

De liberalen behalen ongeveer twee derde van de stemmen te Gent en een derde op het platteland; voor de katholieken is het juist het tegenovergestelde.

Voor de ballotage waren 3 559 kiezers opgekomen : 2 347 wonende te Gent (67 %) en 1212 kiezers van de overige gemeenten (34,7 %)

	Gent	Overige gem.	Totaal arrond.
De Bast	2 097	1 114	3 211
Drubbel	199	104	303

WERKEMANS

MEETING

op Maendag aenstaende 28 November 1864,

om 7 uren des avonds;

in de groote Zaal

DEN POLKA

(zang-zaal)

de Passagie Vanderdonck).

Alle Werklieden, het zy gelyk van welk ambacht worden uitgenoodigd deze **MEETING** by te wonen. Eenieder zal vrygelaten zyn er het woord te voeren, *mits zich aengegeven te hebben op het Bureau*, doch alleen wanneer het tot de belangen van het werkvolk strekt.

Verzocht worden, niet gekend, welke er het woord voeren en welke de punten aandringen die behandeld zullen worden, doch ter ziele van de vergadering en der werkvolk.

ORDER VAN DEN DAG :

1. Eene lyst ter onderteekening aen de Heeren Volksvertegenwoordigers, tot de herinrigting der Prud'hommes alsook over de artikels 114, 115 en 16 van het Strafwetboek, die den werkman beletten samen te spannen om eene verbetering van loon te bekomen.
2. Nut der verenigingen.

3. Belangen van het werkvolk.
4. Eene bedanking aen alle de Werklieden die hunne Broeders opstand gezonden hebben welke een onmenscheelyk regement niet hebben kunnen volkomen, ingevoerd, den 28 oktober 1864, in het werkhuis van de Heeren LESLIE en Compagnie.

Er waren ook een aantal blanco stemmen. In het 12°, 13° en 14° kiesbureau was geen enkel kiezer voor Drubbel opgekomen.

(Noot : als we het aantal stemmen uitgebracht te Gent en op het plateland optellen, bekomen we een groter getal dan het aantal stemmen en wel omdat we voor de ontleding de kandidaten genomen hebben, die het grootste aantal stemmen behaalden).

De liberalen vierden natuurlijk feest. Burgemeester de Kerchove hield een toespraak in het lokaal van de Melomanen, de Maere sprak in de Concorde.

In totaal hadden de liberalen 22 602 stemmen behaald (gemiddeld : 3233), de katholieken 22 506 (gemiddeld 3215). Dit gering verschil gaf echter als zetelverdeling zes tegen één. Volgens De Beurzencourant hadden echter 74 kiezers, die hun belasting niet hadden betaald, deelgenomen aan de verkiezing. De Beurzencourant noemt deze kiezers "Gladzakken, in 't Gentsch mannen, die hun contributie niet betalen". Het besluit van de Beurzencourant, overgenomen uit de krant Het Vlaemsche Land : "Zonder de 74 Gentsche gladzakken waren er zeven anti-ministeriële gedeputeerden naar de Kamer gezonden". Het is natuurlijk onmogelijk de juistheid van de bewering thans te onderzoeken. Dat dergelijke feiten mogelijk waren, is echter wel zeker en kan ook voorgekomen zijn in andere kiesarrondissementen met een gevolg - gunstig of ongunstig - voor de beide partijen. Dit alles ter illustratie voor de politieke zeden van die tijd.

14 Augustus : Mostaard Minnaert, Brusselsesteenweg, 6, Ledeberg.

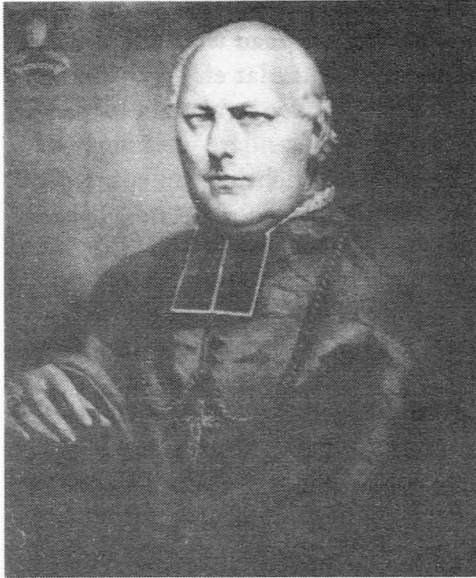
1° kwaliteit : 50 centimes per 1/2 liter

2° kwaliteit : 32 "

3° kwaliteit : 28 "

5 september : Als gevolg van de crisis in de katoennijverheid in de jaren 1862 en 1863 was de activiteit van de Weversmaatschappij uiterst gering. Op 5 september werd in de herberg Sint-Jacobs op de Kleine Botermarkt een vergadering voor de wevers gehouden. Uit het verslag van de politie blijkt, dat De Ridder de vergadering voorzat en dat een vijftigtal wevers de vergadering bijwoonden. De oproep en de tekst van de petitie, die ter ondertekening werd aangeboden, geven ons een beeld van de bezwaren van de wevers en van hun verlangens. (S.A.G. reeks R 7 U).

25 september : Programma van een volksfeest op Sint-Pieters : mars voor orgelmannen, bolling voor vrouwen, loopwedstrijd met een kar voor mosselwifven (zo in de tekst), papeten, kuipkensteken, lekkerkoek eten, loopwedstrijd in tonnen voor mannen. Inschrijven : Café De Schietspoel, Laurierstraat.

Bisschop Delebecque

2 oktober : Heden overleed bisschop Louis-Joseph Delebecque. Hij was geboren te Warneton en werd bisschop gewijd op 13 september 1838. Op verzoek van testamentuitvoerder kanunnik Van de Putte gaf de burgemeester de toelating bisschop Delebecque voorlopig in de kathedraal te begraven met als voorwaarde "qu'au cas où la famille ne réclamerait point le corps dans un délai rapproché, l'inhumation devrait se faire conformément à la loi dans un des cimetières de la ville". Toen de burgemeester wat later aan kanunnik Van de Putte vroeg, wan-

neer de definitieve begrafenissen zou plaats hebben, antwoordde de kanunnik, dat de familie de wens had uitgedrukt, dat het lichaam van hun familielid zou begraven blijven in de kathedraal. Verder wees de kanunnik op de gevestigde gewoonte - wel in tegenstrijd met het decreet van prairial -, de bisschoppen in de kathedraal te begraven, en dit zo wel in België als in Frankrijk. Het probleem werd besproken in de gemeenteraad van 27 december. Een motie om de bisschop te ontgraven werd verworpen met 16 stemmen tegen, vier stemmen voor en vier onthoudingen. De raad was het wel eens met het principe geen begrafenissen toe te laten in kerken, maar was van oordeel dat de stedelijke overheid onbevoegd was om het reglement te doen toepassen. (voor het volledig relaas : zie *Mémorial administratif de la ville de Gand*, 2° série tome I, 1865). Een gedenksteen van Mgr. de Broglie en Mgr. L. J. Delebecque in zwart marmer werd geplaatst in 1954 in de vloer van kapel 15 zuidkant. (zie : E. Dhanens : *Sint-Baafskathedraal Gent* blz. 160)

De opvolger van bisschop Delebecque was bisschop Henri-François Bracq, die geboren was te Gent op 26 februari 1804.

31 oktober : Bij de firma Leslie ontstond een geschil in verband met de toepassing van het werkhuisreglement. Ongeveer 75 werktuigkundigen vroegen hun werkboekje, maar kregen dit niet onmiddellijk. Daarop vroegen de werknemers schadevergoeding voor de dagen, waarop

ze niet hadden kunnen werken, gezien geen patroon hen kon aanvaarden zonder werkboekje. Door de werkrechttersraad werd dit verzoek afgewezen. Uit het afgedrukt vlugschrift blijkt, dat einde november de meeste werktuigkundigen elders werk hebben gevonden en dat de werklozen wat steun ontvingen van giften van andere werknemers. Deze staking was ook de aanleiding tot de oprichting van een vereniging van werktuigkundigen. (voor meer gegevens : zie Scholl Bijdragen tot de geschiedenis der Gentse arbeidersbeweging blz. 143).

21 november : Heden verschijnt het K.B., waarbij de spelling De Vries en Te Winkel wordt ingevoerd. Door deze maatregel werd de eenheid van spelling voor het Nederlands taalgebied hersteld.

28 november : Op 28 november werd in de zaal Polka een werkmansmeeting gehouden.

2 december : Het Willemsfonds heeft besloten een volksbibliotheek op te richten.

5 december : De vijftigste verjaring van de stichting van het Sint-Barbara-college wordt gevierd met een dankmis en een banket, waar 400 oud-leerlingen aan deelnamen.

23 december : Reeds op 16 augustus was door het schepencollege een eerste verslag opgesteld betreffende de aanleg van een ringspoorweg. Sedert de aanleg van de spoorweglijn Gent-Dendermonde, Mechelen waren het aantal spoorlijnen en het aantal treinen sterk toegenomen. In 1864 vertrokken dagelijks uit Gent 41 treinen en kwamen er 33 aan. Daarnaast vertrokken er nog dagelijks zes treinen van het station Gent-Eeklo en zeven treinen uit het station Land van Waas. Het Zuidstation was echter tevens een goederenstation. Een scheiding tussen het personenverkeer en het goederenverkeer drong zich op. De verbinding tussen het station en het stapelhuis op het Dok was erg hinderlijk voor het verkeer in de Lange Violettenstraat. Er werd een ontwerp van ringspoorweg opgesteld, waardoor de hinder van de verbinding binnen de stad van het station met de haven zou worden opgeheven. Tevens zou een goederenstation aan de Dampoort worden aangelegd. Het ontwerp voorzag nog de aanleg van een tweede goederenstation aan het Rabot en dit omdat zich in de omgeving heel wat fabrieken hadden gevestigd. Een voorontwerp opgesteld door het Ministerie van Openbare Werken werd goedgekeurd door het college op 23 december en op 28 januari 1865 door de gemeenteraad. (De documenten met het hierbijgevoegd plan werden gepubliceerd in het Mémorial administratif de la ville de Gand 1864).

25 december : Heden verschijnt een nieuw weekblad : "De Vlaemsche

Leeuw" met het motto "Godsdienst, Tael, Vaderland". Onder de titel staat een leeuw met een standaard, waarop "Pro Aris Focis". De uitgever is J. Lankhaert, Koningstraat 19 en de drukker S. Leliaert, Koningstraat 19. Een jaarabonnement kostte vier frank, de prijs per nummer bedroeg tien centimes. Volgens prof. E. Voordeckers werd dit weekblad gesticht door kanunnik J. Verschuieren. "De Vlaamsche Leeuw" was een satirisch blad, dat telkens een parodie-verslag bracht van de zittingen van de gemeenteraad met gemakkelijk te herkennen vervormingen van de namen van de gemeenteraadsleden. Het blad was vooral gericht tegen Fr. Laurent en de burgemeester. Enkele berichten zijn zeker onbetrouwbaar. Wekelijks verscheen ook een leesbaar artikel over het verleden van de stad Gent.

De eigenaar van "De Vlaamsche Leeuw" was het "Werk der Vlaamsche Katholieke Drukpers". Kan. Jules Verschuieren was een van de stichters en weldra eigenaar en directeur van dit werk. Kan. Verschuieren speelde een zeer belangrijke rol in de Gentse perswereld : hij stichtte onder meer De Nieuwe Beurzencourant (1870), omgedoopt in 1871 tot het Fondsenblad en De Gentenaar (1879).

In 1864 waren de broodprijzen laag.

	Gebuild	Ongebuilt	Roggebrood
26 februari	31	25	16
1 april	31	25	17
10 juni	33	27	17
11 augustus	34	28	17
23 september	31	26	18
18 november	30	25	18

Door het Liefdadigheidsbureau werden 4.124 gezinnen met 10 429 personen gesteund; hiervan waren 2 923 ouder dan 60 jaar. 785 Families kregen tijdelijke steun. Hiernaast werden nog aan 741 gezinnen met 3 472 personen, die getroffen waren door de crisis in de katoennijverheid geholpen. Aan 407 personen werden de reiskosten uitbetaald om elders te gaan werken. (meestal Noord-Frankrijk).

In 1864 vertrokken vijf Gentseers om dienst te nemen bij de Pauselijke Zoeaven : twee keerden na twee jaar terug, de drie overigen lieten zich opnieuw aanwerven en keerden pas terug in 1869.

In 1863 was de stad Gent verlicht door 1 249 gaslantarens en 147 olielampen. In 1864 werden de olielampen vervangen door petroleumlampen. De gasleidingen werden uitgebreid en einde 1864 werd de stad verlicht door 1301 gaslantarens en 88 petroleumlampen, deze laatste vermoedelijk in de buitenwijken zoals de Heuvelpoort en Brugse poort.

Wat gebeurde terwijl in 1864 op wereldvlak ? Er was oorlog tussen Pruisen en Denemarken om het bezit van Schleswig-Holstein. Jules Verne publiceerde zijn boek "De Reis naar het middenpunt der Aarde", Fr. Raiffeisen richtte zijn eerste spaarkas op en de eerste Pulman-slaapwagens reden door Europa. Op 28 september 1864 werd te Londen de eerste Internationale opgericht. Op 8 december zal Paus Pius IX de encycliek Quanta Cura en de Syllabus, waarin het naturalisme, het liberalisme, socialisme en communisme worden veroordeeld, uitvaardigen.

M. STEELS

BIBLIOGRAFIE

D. E. Devreese : Nog voor de Eerste Internationale : socialist en flamingant Franciscus "Kapneus" Bilen (Gent 1810-1881) in Handelingen der Maatschappij voor Gesch. en Oudh. te Gent, deel XXII, 1968.

André Castelot : Maximilien et Charlotte du Mexique, la tragédie de l'ambition. (1977)

Albert Duchesne : L'expédition des volontaires belges au Mexique. 1864-1867.

Voor het werk en de betekenis van bisschop Delebecque willen we verwijzen naar de beide grondige studies : Jan Art : Kerkelijke Structuur en Pastorale Werking in het Bisdom Gent tussen 1830 en 1914 en Emiel Lamberts : Kerk en Liberalisme in het Bisdom Gent (1821-1857).

DE GENTSE NAPOLEONISTEN EN HUN BUITENISSIGE UITVAARTGEBRUIKEN

Het komt er niet op aan of u in Napoleon een geniale strateeg, een doorgewinterde staatsman, een gewiekste diplomaat of een wijze wetgever ziet. Of hem voor een gewetenloze oorlogsmisdadiger verslijt; een kerel die onmetelijke landstreken te vuur en te zwaard verwoestte; miljoenen mensen de dood injagend en evenveel gezinnen in de afschuwelijkste ellende stortend. Kortom een wangedrocht dat door een onbekend gebleven eigentijdse poëet op een zo brutale als gevatte wijze geportretteerd werd :

Prenez le sang de Robespierre,
Les os, le crâne de Tibère,
Et les entrailles de Néron
Vous aurez un napoléon. (1)